

İLK İMAM HATİP OKULU NASIL AÇILDI?

M. Ertuğrul Düzdağ, Ali Ulvi Kurucu'nun hatıraları kitabında ilk İmam Hatip Okulu'nun kuruluş hikâyesini Merhûm Celâleddin Ökten Hocamızın ağzından şöyle anlatıyor:

Merhûm Celâleddin Ökten Hocamız şöyle anlatmıştı:

Memleketimizde 1940'lı yıllarda, halkın ağzında dolaşan bir söz vardı:

"Cenazelerimizi yıkayacak imam kalmayacak!.."

Bu söylentide doğruluk payı vardı. Bazı köylerde imam olmadığı ve ölenlerin yıkanıp gömülmesi için yakın köylerden imam gelmesinin beklendiği bilinen bir şeydi. Zaman geçtikçe, bu halin daha kötüleşeceği de belli idi...

Asıl, imanları yıkayacak hoca yoktu.

Halbuki asıl tehlike bu değildi... Cenazenin üzerine bir teneke su atarsın yahut bir havuza, bir göle batırırsın yıkarsın... Avam: Cenazemizi yıkayacak hoca kalmadı, der; hocayı, cenaze namazından ibaret bilir... Fakat asıl tehlike şu idi ki:

Milletin imanını yıkayacak, ruhunu yıkayacak, aklını yıkayacak hoca kalmamıştı; kalmayacaktı...

Memleketin imanını yıkayan, koruyan, Mustafa Sabri Efendiler, Hamdi Efendiler, Naim Beyler, Akif Beyler, Ferid Beyler, İzmirli İsmail Hakkı Beyler gitmişti...

Memleketin imanı gidiyordu. Memleket, sade cehaletin değil, küfrün istilâsına giriyor; küfrün silindiri altında eziliyor, eriyordu...

Tevfik İleri talebem idi.

Ne yapıp edip, küfrün kalesinde bir delik açmak için, bir İmam Hatip Okulu'nun açılmasına arkadaşlarla karar verdik... Elimde baston, rahatsız halimle trene bindim; Ankara'ya gittim.

O günün Maarif Vekili olan Tevfik İleri merhum, talebelerimden idi. Terbiyeli bir talebe idi. Beni unutmamıştı...

Daha önce de onun tavassutu ile **Başbakan Adnan Menderes**'in oğullarına Kur'ân-ı Kerîm okutmak, dinî bilgiler öğretmek için beni tâyin etmişlerdi. O işin de tek âmili Tevfik İleri idi.

Adnan Bey'in oğullarının İstanbul'da olduğu günlerde, Hâriciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun evine gider, çocuklara ders verirdim. Bunu herkes de bilmez.

Tevfik İleri ile daha önce konuşmuştum,

"Hocam Ankara'ya gelin. Ümit ederim ki, inşâallah bu İmam Hatip kararını çıkarırız" demişti.

Masonlar, Dönmeler bakanı dinlemiyor.

Ankara'da bir otelde kaldım. Günler geçiyor, Tevfik İleri'nin verdiği emirler, Tâlim Terbiye Daire'sinden bir türlü çıkmıyor. Bekle bekle bir ses yok... Tevfik İleri'nin talebem olması, gelin demesi, bana güç vermişti. Fakat işin bu kadar zor olacağı, Masonların, Dönmelerin Bakanı dahi dinlemeyecekleri hesapta yoktu. Bir ay uzayacağını ise hiç beklemiyordum...

Müdür:

"Mevzuat, kanunlar müsaade etmiyor. Bunun için Tevhîd-i Tedrisat Kanunu'nun değişmesi lâzımdır. Bu kanun ile İmam Hatip Mektepleri kapatılmış; o günden bu güne, buna dair bir kanun da çıkmamış... Karar, bizim selâhiyetimizin dışındadır. Parlamento'dan bir kanun çıkması lâzım. Biz böyle bir izin vere-meyiz" diyor, direniyordu.

Param bitti, çay ekmek yiyorum.

Müdür olacak adam, sarı bir herif... Yılan gibi bakışları var... Beni çok soğuk karşılıyor. Diyebilse, bana:

"Hoca defol git!" diyecek... Demedi ama bakışları öyle... Bir ay boyunca, her gittiğimde, bu Dönme, beni:

"Yine mi geldin Hoca! Boşuna yorulma!.." diyen bakışlarla karşılıyor.

Bir ay Ankara'da süründüm. Çamaşırım kalmadı. Param bitti. Akşamları, otelden aldığım çayla, odamda ekmeği çaya batırıp yemek zorunda kaldım. Artık uykularım kaçırıyordu. Hatta bir gece kaşınmaya başladım.

Bitleneceğim; altıma kaçıyorum...

"Eyvah, bitlendim mi acaba?" diye korktum, gözlüğümü takıp bakındım... Çünkü temiz çamaşırım kalmamıştı. Girişken bir kimse değilim. Davet eden kimse de yok. Ancak Tâlim Terbiye Kurulu'na ve Tevfik Bey'e giderim, otele dönerim.

Vallahi Ali Ulvi Bey, bir ay içinde kimseye söylemedim: Oturup beklerken, bacağımin altına mendil koyuyordum. Prostatım var, kaçıyorum.

"Abdeste gideceğim" de diyemiyorum ki;

"Ulan, abdestini tutamayan adamın, burada ne işi var" derler mi diye...

Adnan Menderes hayret etti, üzüldü.

Nihayet bir gün, artık çok sıkıldım, rahatsızlandım... Sarı adam, gittiğimde artık yüzüme bile bakmaz olmuştu... Bastonuma dayandım:

"Buradan doğru trene gideyim" diye kalktım. Yalnız Tevfik İleri Bey'e bir daha uğrayayım, hem vedâ edeyim dedim. Tevfik Bey, o kırgın halimi gördü; rengimi beğenmedi:

"Hocam, siz rahatsızsınız..."

"Tevfik Bey, ben gidiyorum..." dedim... Üzüldü; düşündü:

"Hocam iyi sabretmişsiniz... Son bir çare olarak, meseleyi Adnan Bey'e açalım" dedi.

Birlikte Adnan Menderes Bey'e, başvekâlete gittik. Vaziyeti anlattık. Adnan Bey hayret etti, üzüldü. Tâlim Terbiye Dairesi'ndeki bir adamın, Bakana karşı koyduğuna şaşıtı:

"Bu derece mi Tevfik Bey?"

"Evet, efendim, bu derecedir..."

Adnan Menderes Bey'in planı.

Başbakan biraz düşündükten sonra dedi ki:

"Hocam, yarın siz Tefvik Bey'e gelin; Tefvik Bey'le beraber Tâlim Terbiye'ye gidin... Ben aynı saatte baskın yapayım... Bir de bu şekilde tecrübe edelim. Belki Allah yardımcımız olur."

Ertesi gün Adnan Bey'in dediği gibi, Tefvik Bey'le birlikte Tâlim Terbiye'ye gittik. O memurun masasında iken Başbakan geldi.

Girer girmez selâm verdi. Sonra:

"Tefvik Bey neredesin yahu! Ne zaman sorsam, Tâlim Terbiye'de diyorlar!.. Nedir bu?.. Allah aşkına senin Tâlim Terbiye'de bu kadar ne işin var?.."

"Efendim, Celâl Ökten Hoca, benim hocamdır. Bir aydan beri buradadır..."

"Hayırdır ne işi varmış?.."

Tefvik Bey,

"Efendim, böyle böyle..." diye anlattı...

Lâzım olanı yazın, ben imza ederim!..

Adnan Bey, memura sordu:

"Beyefendi bunun mahzuru nedir?"

"Efendim, bana meşguliyetimin dışında bir teklif yapılıyor. Ben böyle bir karar veremem. Böyle bir müsaadeyi benden istiyorlar. Benden çıkması lâzımmış. Binaenaleyh mevzuat böyle bir karar vermeme müsaade etmez. Vekil Bey üzerime büyük baskı yapıyor..."

"Peki, Tefvik Bey'in verdiği tâlimat kâfi gelmiyorsa; emri ben vereyim: Bu emri günün Başvekili vermiş deyin..."

"Muhterem başvekilim, ben mes'ul olurum; şifahî emir beni kurtaramaz..."

"O halde, lâzım olanı yazın, ben imza edeyim..."

Merhum Adnan Menderes'in bu kararlı tavrı karşısında, artık Tâlim Terbiye Dairesi Başkanlığı'nın söyleyecek sözü kalmadı.

Bina bizden, maaşlar da bizden.

Bizim vekâletten bir şey istediğimiz de yok... Binayı bulacağız, kirası, bakımı; idareciler, öğretmenler, hademe vs. maaşları, hepsi bize ait olacak...

Tefvik Bey de sormuştu:

"Hocam nereye açacaksınız? Kimler okutacak?.."

"Siz hele bize bir izni verin; Allah'ın lutf ü keremi ile onlar bulunur..."

O gün, benim için bayram oldu. İstanbul'dan telgraf çekip sorarlar:

"Ne zaman geleceksin?"

"Geldim, geliyorum" derken, neyse müjdeyle döndüm.

O gün nasıl çıldırmadım, hâlâ şaşarım..

O gün, muvafakat emrini alıp da, Başvekâletten otele gelirken, nasıl çıldırmadım, nasıl aklımı kaybetmedim, diye hâlâ şaşarım... Ne evlendiğim gün, ne de icazet aldığı zaman böyle sevindim.

O gün bu kadar sevinmiştim!..

Bu dereceden fazla, bunu bastıran bir sevinci, ancak Beytullah'ı gördüğüm zaman hissettim...

Artık hemen Başvekâlet'e Adnan Bey'e teşekkür ettiğim...

Yâhu geçen günler, nasıl unutuluyor; bunları bilmek lâzım... Tarih bunun için, ibret almak için lâzımdır."